

JAK JSEM DOSTALA PRVNÍ LYŽE

V kraji pod horami prý děti přicházejí na svět s lyžemi na nohou. Já jsem se ale narodila bez nich. Mně je přinesl Ježíšek, když mi bylo pět let.

Překvapil mě.

Každý rok jsem si přála pastelky a blok na kreslení. A taky jsem je pod stromečkem nacházela. Dokázala jsem malovat celé hodiny a za týden všechny listy počmárat. Donekonečna jsem zkoušela vystihnout správný tvar lidské tváře nebo hlavy koně, ale i osob v pohybu. Drželo mě to dlouho, dokonce jsem snila o tom, že jednou budu módní návrhářkou.

Jak daleko jsem se nakonec uchýlila od svých představ!

Snad to zavinil právě onen večer.

Dárky už byly rozbalené, když maminka odešla do síně. Za chvíli se vrátila a držela v ruce lyže.

Pro mě!

Ježíšek je tam zřejmě zapomněl.

Dřevěné dětské lyžičky natřené modrou barvou, do jednoduchého patičkového vázání se mohly použít jakékoli zimní boty. Hůlky byly z neoloupaného olšového dřeva, poutko z obyčejného bavlněného tkalounu.

To bylo překvapení! Na takový dárek jsem ani ve snu nepomyslela.

Dodnes mi utkvělo v hlavě, jak velikou radost mi udělal.

Já, ani nikdo z naší rodiny, nemohl v té době tušit, kam až moje lyžařská stopa povede.

Pro děti ze Zálesní Lhoty bylo samozřejmostí, že lyže měly.

U nás ve vsi bývala dříve pobočka továrny Sport Nové Město na Moravě. Stačilo se domluvit s někým, kdo tam pracoval, a lyže byly za pár týdnů hotové. Ty moje vyrobil pan Harcuba. S jeho dcerou Helenkou jsme ve lhotecké jednotřídce seděly v jedné lavici.

Tehdy se v továrně vyrábělo i jiné sportovní náčiní. Kromě lyží také dřevěné disky, oštěpy a zřejmě i další sortiment.

Dana Zátopková, olympijská vítězka z roku 1952, právě oštěpem ze lhotecké továrny hodila světový rekord. Poslední, který byl vytvořen dřevěným oštěpem.

Náplň výroby ale brzy od sportovního sortimentu ustoupila. Její pozdější produkce i konečný osud jako by symbolizoval životní pouť člověka. Začaly se tu vyrábět dřevěné hračky, pak poličky a nakonec rakve.

Poslední úder byl pro továrnu smrtelný. Přišla doba porevoluční a s ní privatizace. Několikrát změnila majitele, až nakonec vyhořela.

U domu v Zálesní Lhotě. Bylo mi asi pět let...

To už se ale psalo 21. století.

Oštěp jsme měli doma i my. Starší sestra ho získala v tombole na sportovním bále v naší vesnici.

Když přišla domů, maminka se ptala, jestli něco vyhrála. „Oštěp,“ odpověděla Vlasta.

Maminka o sportu mnoho nevěděla a takový výraz nikdy předtím neslyšela. Nebylo se co divit, že rozuměla „koště“.

„Tak to je dobře, to se upotřebí,“ pochválila ji.

Když ale uviděla dřevěnou tyč s hliníkovou špičkou, pochopila, že tímhle se toho moc nezamete.

Lyže pro nás byly tak trochu nutností. Stávalo se, že napadlo hodně sněhu a vítr zafoukal silnici. V takových dnech posloužily jako dopravní prostředek a jezdilo se na nich do školy. Kdo je neměl, musel se bořit v hlubokém sněhu.

Já chtěla své nové lyžičky vyzkoušet hned druhý den, co jsem je dostala.

Vyšlápla jsem si na nich po silnici nahoru do vsi. Nebyla ani protažená, ani posypaná, takže na lyžích se po ní šlo docela dobře.

Zamyšleně jsem na nich klouzala a pozorovala, jaký otisk zanechávají v čerstvém sněhu. Načechraná bílá vrstva se za mými kroky postupně měnila v opravdovou lyžařskou stopu. Nejistou, širokou, jakoby roztřepenou do stran. Ani zdaleka ještě nepřipomínala trať, po které se prohání skuteční lyžařští mistři.

Zastavila jsem se v místě, kde pod cestou protékal malý potůček. Odváděl vodu z polí nad vesnicí a napájel mohutnější Lhoťecký potok. Často jsem ho tu pozorovala. Když na jaře tál sníh,

býval tak plný, že se na něm utvořil hučící splav. Voda, rozbourěná a zahnědlá odnášenou hlínou, přepadávala z vyvýšené kamenné hrany a drala se dál betonovou propustí pod silnicí.

V létě býval takřka vyschlý. To jsme pak s naší Jarmilou prolézaly úzkým tunýlkem z jedné strany na druhou.

V tom povánočním čase byla stružka také skoro bez vody. Tenký pramínek přikryly ostrůvky ledu a vytvořily šedobílé obrazce.

Jak jsem se tak do potůčku dívala, ani jsem si nevšimla, že se blíží traktor a za sebou táhne sněžný pluh. Jeho ramena protahovala celou šířku silnice najednou.

Stačila jsem jen taktak uskočit na kraj. V tu chvíli jsem si vůbec neuvědomila, že patky mých lyží zůstaly trčet kolmo do silnice, odkud pluh právě vyhrnoval sních na její okraj. Tam by bočnice pluhu vystrčily i mě, kdybych zrovna nestála na můstku nad potůčkem. Vmžiku jsem se ocitla i s lyžemi na jeho dně, o dobré dva metry níž.

Vůbec jsem nechápala, co se v tu chvíli stalo. Ohlušující rachot traktoru a především úlek z nečekaného pádu dolů mi způsobil doslova šok. Dodnes si dobře pamatuji, jak jsem začala z plna hrdla řvát:

„Lidičky dobrý, pomozte!“

Z nejbližšího domu, vzdáleného asi sto metrů, přibíhali vyděšení lidé. Podle intenzity křiku mysleli, že se stalo něco hrozného, že jsem přinejmenším rozpůlená. K jejich překvapení jsem ale byla celá a nikde ani žádná krev.

Vytáhli mě z potoka, ale já nebyla k utišení ještě dlouhou chvíli.

Jeden z těch, který mě tenkrát zachraňoval, je dnes chirurgem a již mnoho let úspěšně řídí jilemnickou nemocnici.